

CONCURS DE COMPOSICIÓ PER A GRALLES

Tres noves peces per les figures dels
Falcons de Vilafranca:

La pira.

L'escala.

La piràmide drets.

60 anys dels Falcons de Vilafranca

Amb motiu de la celebració del 60è aniversari de la colla hem decidit impulsar aquest concurs per tal de renovar part del repertori dels nostres grallers.

Des de la introducció de l'acompanyament musical de gralles i timbals a les figures dels Falcons, cap a finals dels anys 70, s'ha utilitzat el mateix repertori: un conjunt de peces populars dins el món graller, especialment conegudes per ser un bon punt de partida per la iniciació a l'instrument.

Actualment, cada figura es construeix amb una música específica malgrat aquestes no són pròpies de la colla, a excepció de la Marxa dels Falcons de Vilafranca, composta per Jaume Vidal i Vidal al 1984 per encàrrec exprés. Altres músiques que no en són pròpies però sí indiscutibles són el Toc de Castell, per alçar aquesta mateixa construcció i la Muixeranga d'Algemesí per desplegar la Torreta, figura inspirada i en homenatge a aquestes agrupacions ancestrals del País Valencià.

Les figures que volem renovar

Les tres figures són d'alçada i tenen més dificultat en funció de quants pisos la conformen. L'estructura de les tres peces ha de tenir una primera part en la que es van aixecant els pisos, un punt àlgid on es culmina la construcció de la figura i la davallada fins a desmuntar-la.

Per a la culminació de la figura no cal imitar una aleta castellera, però sí remarcar aquest fet: pot ser una frase curta, una nota llarga o simplement un enllaç entre les dues parts.

La pira - [\[Veure vídeo\]](#)

La base la formen quatre persones: dues agenollades, l'una enfront de l'altra i dues acotades, també l'una enfront de l'altra. La resta de pisos es van col·locant acotats amb la mateixa disposició i sobre l'esquena dels falconers del pis inferior.

És una figura que en funció de les seves dimensions pot durar entre 2 i 3 minuts, essent més llarga la part de construcció de la figura i més lleugera la baixada. Actualment s'acompanya de «La marxa de'n Serra» fent picada la A de la segona repetició.

L'escala [\[Veure vídeo\]](#)

És la figura més representativa dels Falcons. D'aspecte piramidal on els membres de la base estan agenollats i la resta acotats. Entre mig del

primer nivell de l'escala s'hi col·loquen els segons acotats, recolzant les mans sobre les espatlles dels falconers que tenen a banda i banda. Cada pis té un falconer menys, de manera que l'escala s'anomena en funció de quants falconers hi ha a la base.

És segurament la figura que requereix més temps ja que hi pugen més persones. Poden durar entre 1'20'' i 2' la pujada i 1' de baixada aproximadament. Actualment s'acompanya d'«el Febrer».

La piràmide drets – [\[veure vídeo\]](#)

Una construcció on els membres de la base treballen drets i agafats entre ells per les faixes i en forma de semicercle. Com el seu nom indica, la figura té forma piramidal i a cada pis disminueix una persona respecte l'anterior.

És una figura de preparació complexa i malgrat ser la de menys pisos té una gran dificultat tècnica en pujar-los. Pot tenir una llarga durada degut a aquesta dificultat. Actualment s'acompanya de «La cirereta».

Bases de la convocatòria

1. Poden participar-hi tots els autors que ho desitgin amb l'únic requeriment de l'acceptació d'aquestes bases.

2. Cada autor pot presentar les obres que consideri oportunes per cada una de les figures.

3. Les composicions han d'estar escrites per dues gralles i timbal, la primera veu gralla seca i la segona seca o dolça, d'acord amb les especificacions tècniques que es descriuen més endavant. Es recomana escriure, almenys, la base del timbal.

4. Les obres han de ser originals i inèdites.

5. S'atorgarà un únic premi per cada obra individualment, de manera que no cal que les tres obres siguin del mateix autor. La peça portarà el nom de la figura.

- La Pira: 300€ per l'autor de la peça escollida.
- L'Escala: 300€ per l'autor de la peça escollida.
- La Piràmide drets: 300€ per l'autor de la peça escollida.

6. Els premis es podran declarar deserts si el jurat així ho estima.

7. Les obres s'han de fer arribar a la bústia de la colla Falcons de Vilafranca al vestíbul de l'Ateneu Municipal: Plaça Penedès, 4. 08720 – Vilafranca del Penedès (Barcelona).

8. La data límit per la presentació de les obres és el 30/06/2019.

9. Cada obra s'ha de presentar dins un sobre tancat amb el títol: CONCURS DE COMPOSICIÓ PER GRALLES - FALCONS DE VILAFRANCA. Caldrà indicar un pseudònim, no el nom ni cap identificació. Dins el sobre s'hi ha d'incloure la partitura general impresa, amb format PDF, el fitxer Finale o XML i una mostra en MP3. No hi ha d'aparèixer el nom de l'autor. A més a més, s'hi haurà d'incloure un altre sobre més petit i tancat amb la següent documentació:

- Fotocòpia del DNI.
- Full de dades de contacte: nom i cognoms, pseudònim, adreça electrònica, telèfon, adreça postal).
- Declaració signada de l'autor en què expressa que coneix aquestes bases i les accepta íntegrament, i que en cas de resultar guanyador cedeix els drets

de propietat, explotació i difusió a la colla FALCONS DE VILAFRANCA.
(Disponible al web).

10. El veredict del jurat és inapel·lable, i estarà format per un músic i un compositor, coneixedors de la música tradicional i grallers. Aquests faran una preselecció en base a la qualitat musical de les peces i a partir de la qual la colla escollirà les guanyadores per votació interna.

11. L'autor o autors de les obres premiades cedeixen automàticament tots els drets de propietat, explotació i difusió a la colla FALCONS DE VILAFRANCA, que es reserva el dret de compilar-les i editar-les si ho considera oportú.

12. A l'entrega de premis es farà una presentació pública de les obres guanyadores amb una petita actuació de cada figura amb la seva peça. Data a determinar.

13. La colla Falcons de Vilafranca, com a entitat organitzadora del concurs, es reserva el dret de modificar les bases, si així ho exigís una causa justificada.

14. Tots els treballs presentats quedaran en propietat de la colla Falcons de Vilafranca, la qual es reserva el dret d'interpretar-les.

15. La participació en aquest premi implica l'acceptació de tots i cadascun dels punts fixats per l'organització.

16. Per a més informació, visiteu la pàgina web www.falconsdevilafranca.cat o bé les seves xarxes socials (Facebook, Twitter i Instagram) o poseu-vos en contacte amb l'organització mitjançant l'adreça electrònica falcons@falconsdevilafranca.cat.

17. Cada obra ha de ser pensada per acompanyar l'execució de la figura, de la qual se n'espera una part de pujada, un senyal de culminació en considerar-se la figura completa i la part de la davallada. S'adjunta una descripció específica de cada una i vídeos a mode d'exemple per veure la dinàmica de cada figura, duració de la qual pot variar funció del seu nivell i execució.

18. Caldria plantejar les obres per a grallers novells i per tant, prescindir de les execucions més tècniques. Si més no, es busca una melodia més aviat fàcil però animada i popular. S'hi poden afegir ornamentacions opcionals per si s'hi afegeixen grallers més avançats puntualment.

Especificacions tècniques de la gralla

La gralla és un instrument de vent de la família dels aeròfons oboès, popular i rústic consistent en un tub de fusta d'uns 34 cm de llarg (que pot variar segons el tipus) i de tub ample, curt i cònic que amplifica el so produït per una inxa o llengüeta de doble canya i el transmet a l'instrument a través d'una petita peça de metall anomenada tudell o broquet.

Tessitura

Hi ha tres tipus de gralles: la seca (del sol 3 al do 5), la dolça (del mi 3 al do 5) i la baixa. No es gaire recomanable que les gralles toquin notes superiors al la 5 i es demana que la primera veu estigui pensada per a gralla seca.

Esriptura musical

Les partitures per a gralla sempre s'escriuen en clau de sol. Gran part de les gralles construïdes avui en dia són transpositores afinades en si (mig to per sota del que està escrit, A=415 Hz) i són les que utilitzen els grallers dels Falcons.

Acústica

És molt sonora i timbrada. La gralla originàriament està feta per tocar al carrer i tenir una bona amplificació sonora. Gràcies a la forma cònica de la gralla i a la llengüeta de doble canya, és un instrument ric en harmònics. L'afinació de les gralles seques es fa mitjançant 7 forats: 6 davant i 1 darrere. També pot fer dinàmiques.

Alteracions i tonalitats

La gralla no és un instrument cromàtic. Les alteracions s'han de fer mitjançant forques o mitjos forats. Es necessita certa tècnica per poder executar afinadament les alteracions.

Qualsevol alteració és bastant factible dins la primera octava, si són cromatismes o notes alterades de pas. En canvi, les alteracions, segons la tonalitat, en poden complicar molt l'execució.

Les notes alterades més usuals i fàcils de tocar dins d'aquesta primera octava són: fa #, do # i mi b, ja que es realitzen amb forques. En canvi, el si b i el sol # són d'execució més difícil, ja que es realitzen amb mig forat.

Les tonalitats més usades i de menor dificultat són: do M, sol M, fa M, re m, la m i mi m, ja que o bé no impliquen sostinguts o bemolls, o bé s'utilitzen els sostinguts i els bemolls més fàcils d'executar. Es recomana fer-les en do M, sol M o la m.

Registres

Els registres de la gralla es poden dividir bàsicament en dos, que difereixen en la manera de produir-se:

- Primera octava (fins al sol 4): el so és natural i de senzilla afinació.
- Segona octava (fins al do 5 o el mi5): aquestes notes es produeixen fent primer l'harmònic de les notes de la primera octava.

Dinàmica

A la primera octava es poden fer dinàmiques que poden anar del *fortissimo* al piano, ja que es fa difícil executar dinàmiques més extremes.

A la segona octava és molt difícil fer dinàmiques cap a piano, ja que són els harmònics de la primera octava i necessiten molta pressió d'aire.

Cal tenir en compte que els canvis molt sobtats de dinàmica són difícils d'executar amb precisió.

Articulació

Les articulacions que pot fer la gralla són bastant limitades. Es pot fer doble o triple picat, però tenen una elevada dificultat; per tant algunes combinacions ràpides de graus conjunts s'han de fer combinant certes lligadures.

L'articulació més usual en la gralla és articular el principi i el final de la nota, a diferència d'altres instruments d'aquesta família, als quals els és més fàcil l'emissió sense articulació.

Resistència

Tocar la gralla requereix una gran resistència i pressió d'aire.

La canya que utilitza és una de les més grans i més dures de tota la família d'oboès, i cal exercitar una gran pressió per poder manipular el so. Com més aguts, menys resistència té l'interpret. Al contrari, com més respiracions, compassos d'espera i menor dinàmica, més gran és la resistència.

En el cas que s'utilitzin moltes dinàmiques (piano), és un instrument molt cansat per la musculatura del llavi, ja que s'ha de pressionar molt la canya per aconseguir l'efecte.

Són figures de força durada i es toquen amb molta freqüència en cercaviles, pel que es recomana pensar en facilitar la resistència del graller amb les interpretacions de les peces.

Falcons de Vilafranca

c/ Dr. Pasteur, 7-9

08720 Vilafranca del Penedès (Barcelona)

678 44 78 40 | falcons@falconsdevilafranca.cat

@FalconsVFP